

Дорошенко О. О.,
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і аудиту,
Національний університет водного господарства
та природокористування

ЗМЕНШЕННЯ КОРИСНОСТІ АКТИВІВ: АСПЕКТИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ У ВІТЧИЗНЯНУ ОБЛІКОВУ ПРАКТИКУ

У контексті модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі України Міністерством фінансів було затверджено ряд Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (НП(С)БОДС), які найближчим часом будуть запроваджені у вітчизняну облікову практику. Вони максимально наближені до міжнародних стандартів, проте містять досить багато тез, нових для бюджетного обліку в Україні. Це стосується, зокрема, і зменшення корисності активів.

НП(С)БОДС 127 «Зменшення корисності активів» [1] визначено методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зменшення корисності активів і її розкриття у фінансовій звітності. У вітчизняній обліковій практиці в установах державного сектора концептуальні підходи до зменшення корисності активів є відмінними від тих, що задекларовані в НП(С)БОДС 127.

Зокрема, у НП(С)БОДС 127 активи класифіковано на ті, що забезпечують надходження грошових коштів, і ті, які не забезпечують надходження грошових коштів.

Активи, які забезпечують надходження грошових коштів, — активи, основною метою утримання яких є отримання доходу. *Активи, які не забезпечують надходження грошових коштів*, — активи, основна мета утримання яких є інша, ніж отримання доходу [1].

У НП(С)БОДС 127 наведено наступні ознаки зменшення корисності активів: зменшення ринкової вартості активу протягом звітного періоду на суттєво більшу величину, ніж очікувалося; відсутність потреби в послугах, надання яких пов'язане з використанням активу; суттєві негативні зміни у технологічних, правових і політичних умовах, в яких діє суб'єкт державного сектору, та зміна рівня, способу використання активу, що відбулися протягом звітного періоду або очікуються найближчим часом; застаріння, фізичне пошкодження активу; рішення припинити будів-

ництво активу до його завершення або доведення до робочого стану; інше свідчення того, що ефективність активу є або буде значно меншою, ніж очіувалось [1].

Відповідно до НП(С)БОДС 127, втрати від зменшення корисності активу визнаються іншими витратами, а щодо активів, відображених в обліку за переоціненою вартістю з одночасним зменшенням його балансової (залишкової) вартості [1].

Вітчизняним законодавством досить обмежено порівняно із нововведеними стандартами регламентуються питання зменшення корисності активів. За вітчизняною обліковою практикою сума втрат від зменшення корисності об'єкта основних засобів відображається збільшенням суми зносу основних засобів і витрат [2].

НП(С)БОДС 127 у цілому містить положення, які в більшій мірі стосуються порядку обліку активів суб'єктами державного сектора і не входить у протиріччя із Бюджетним кодексом України. Тому його прийняття також жодним чином не впливає на зміну господарських відносин, пов'язаних із формуванням і використанням бюджетних ресурсів. Проте уточнення та додаткового розкриття в методичних рекомендаціях до зазначеного стандарту потребують окремі його положення. Зокрема, у розділі II Стандарту зазначено, що про зменшення корисності активу може свідчити, зокрема, зменшення ринкової вартості активу протягом звітного періоду на суттєво більшу величину, ніж очіувалося. Критерії оцінки «суттєво більшої величини, ніж очіувалося» потребують додаткового розкриття в методичних рекомендаціях.

Слід також вказати, хто проводить оцінку зменшення корисності активів у кожному із випадків, зазначених у п. 2 р. II, та визначити склад, у якому має формуватись комісія для здійснення такої оцінки. Окрему увагу слід присвятити порядку документування проведення оцінки зменшення активів.

Рекомендовано сформувати наступну структуру методичних рекомендацій до зазначеного стандарту:

1. Загальні положення (слід розкрити порядок застосування методичних рекомендацій, завдання бухгалтерського обліку зменшення корисності активів, порядок узагальнення інформації про зменшення корисності активів, критерії віднесення активів до тих, що забезпечують надходження грошових коштів і тих, що не забезпечують надходження грошових коштів).

2. Ознаки зменшення корисності активів (з уточненням критеріїв оцінки суттєвості, розкриттям порядку оцінки зменшення корисності активів).

3. Оцінка майбутніх грошових потоків.
4. Облік втрат від зменшення корисності активів.
5. Ознаки відновлення корисності активів.
6. Відображення в обліку відновлення корисності активів.
7. Облік зменшення та відновлення корисності групи активів, яка забезпечує надходження грошових коштів.

У додатках до методичних рекомендацій слід навести приклади розрахунку теперішньої вартості майбутніх чистих грошових надходжень від активу, а також суми очікуваного відшкодування активу, який не забезпечує надходження грошових коштів за методом залишкової вартості заміщення та методом витрат на відновлення. Необхідно також привести кореспонденції рахунків обліку зменшення та відновлення корисності активів та групи активів.

Література

1. Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі : Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>

2. Інформаційне забезпечення управління державними фінансами: у 2 т. (наук.практ. видан.) / за заг. ред. Ф. О. Ярошенка. — К.: ДННУ «Акад. фін. управління», 2010. — Т. 1: Стандартизація бюджетного обліку як інструмент модернізації державних фінансів України / В.І. Єфіменко, Л. Г. Ловінська, С. В. Свірко, С. О. Левицька та ін., 2010. — С. 96.

Івченко Л. В.,
канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

РЕФОРМУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Ключовою проблемою реформування бухгалтерського обліку в державному секторі на сьогодні є нерозробленість єдиної методики відображення в бухгалтерському обліку операцій, що здійснюються у сфері державного управління. Це перешкоджає надходженню повної та достовірної інформації про фінансовий стан держави.